

## **De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven**

is inzake de klachten 2023/063 van:

de heer XXXX, geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend op de afdeling Volte 2B, onderdeel van De Woenselse Poort, tot het navolgende oordeel gekomen.

### **1. De procedure**

De klachtencommissie ontving op 27 juli 2023 een klaagschrift, gedateerd op 27 juli 2023, van de heer XXXX, hierna te noemen klager.

De klacht richt zich volgens het klaagschrift tegen de beslissing om aan klager verplichte behandeling te verlenen in de vorm van een kamerprogramma en over het voortduren van de verplichte behandeling.

Klager heeft zich bij het formuleren van zijn klaagschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon. Mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon, heeft klager bijgestaan bij de mondelinge behandeling van zijn klacht.

De klachtencommissie ontving op 3 augustus 2023 een verweerschrift, gedateerd op 3 augustus 2023, van mevrouw XXXX, GZ-psycholoog en regiebehandelaar van de afdeling Volte 2B, hierna te noemen verweerster.

Verweerster heeft zich bij het formuleren van haar verweerschrift laten bijstaan door mevrouw mr. XXXX, juriste verbonden aan GGzE. Bij de mondelinge behandeling van de klacht heeft verweerster zich laten bijstaan door mevrouw XXXX, als psychiater verbonden aan de afdeling Volte 2B.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 10 augustus 2023. Klager, de patiëntenvertrouwenspersoon, verweerster en de psychiater verbonden aan de afdeling Volte 2B, alsmede de leden van de klachtencommissie hebben deelgenomen aan de mondelinge behandeling van de klacht. De psychiater die deel uitmaakte van de klachtencommissie heeft deelgenomen aan de mondelinge behandeling van de klacht via een beeldschermverbinding.

### **2. Inhoud van de klacht**

De klacht richt zich op de beslissing om klager in te sluiten, op basis van een open kamerprogramma op grond van artikel 9:6 lid 1 onder b Wvvgz.

### **3. Standpunt van klager**

Klager is het niet eens met het kamerprogramma. Dit duurt op deze afdeling al bijna een jaar. Hij voelt zich eenzaam en opgesloten. Klager wordt er gek van. Klager mag in totaal drie uur per dag op de groep zijn. Hij moet dus 21 uur op zijn kamer blijven. Binnen die drie uur mag hij eventueel onder begeleiding een momentje wandelen in de binnentuin, terwijl de andere cliënten lekker alleen naar buiten mogen.

Klager maakt niet altijd gebruik van de groepsmomenten die hem worden aangeboden omdat hij soms moe is. De zorgverantwoordelijke en de begeleiders geven aan dat klager naar alle groepsmomenten moet komen zodat zij kunnen inschatten hoe het met hem gaat. Klager is van mening dat hij inmiddels al zo lang op deze afdeling verblijft dat ze de groepsmomenten daar niet meer niet voor nodig zouden moeten hebben. Ze kunnen

bijvoorbeeld ook eerst aan zijn deur komen om voorafgaand aan een groepsmoment te vragen hoe het met hem gaat.

Klager is van mening dat niet wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 9:6 lid 1 Wvggz. Klager is van mening dat hij geen intern gevaar veroorzaakt. Klager is van oordeel dat er geen sprake is van ernstig nadeel. Klager is geen gevaar voor zichzelf dan wel voor anderen. Klager gedraagt zich rustig en de momenten waarop hij op de groep is, gaan goed. Klager vindt het kamerprogramma niet nodig. Als het nodig is, dan zou een aantal rustmomenten op de kamer voor klager minder bezwarend zijn dan dit kamerprogramma.

Ook is niet voldaan aan de overige eisen die aan het nemen van een beslissing om over te gaan tot verplichte behandeling door de Wvggz worden gesteld. Er heeft volgens klager geen beoordeling plaatsgevonden van de actuele gezondheidstoestand van klager, voordat de beslissing werd genomen om hem verplichte behandeling te verlenen. Evenmin is met klager overlegd over de voorgenomen beslissing. Het lijkt er op dat de beoordeling en het overleg heeft plaatsgevonden nadat de beslissing al was genomen.

Ook heeft het in de Wvggz voorgeschreven overleg van de zorgverantwoordelijke, die geen psychiater is, met de geneesheer-directeur niet plaatsgevonden.

De motivering om aan klager verplichte behandeling te verlenen is onvoldoende gemotiveerd. Voor de motivering wordt deels verwezen naar de beslissing van 15 augustus 2022. Volgens klager is deze beslissing echter niet meer rechtsgeldig, want op 19 juni 2023 is een nieuwe beslissing genomen. Klager is van mening dat niet kan worden volstaan met een verwijzing naar de beslissing van 15 augustus 2022.

Klager verzoekt de klachtencommissie om zijn klacht gegrond te verklaren. Verder verzoekt klager om hem een schadevergoeding toe te kennen in het geval de klachtencommissie zijn klacht gegrond verklaart.

#### **4. Standpunt van verweerster**

De klacht richt zich op de beslissing van 15 augustus 2022 om klager tot in te sluiten, op basis van een open kamerprogramma op grond van artikel 9:6 lid 1 onder b Wvggz.

Verweerster is van mening dat om de volgende redenen de klacht ongegrond dient te worden verklaard.

Klager heeft sinds 2003 tbs met dwangverpleging. Hij is in dit kader behandeld in FPC Veldzicht, FPC de Kijvelanden en FPK De Woenselse Poort. De risico's zijn gedurende deze twintig jaar niet afgenomen en het behandelplafond blijkt bereikt.

Ook in de sterk gestructureerde en voorspelbare omgeving met hoge mate van begeleiding die De Woenselse Poort biedt, is regelmatig sprake geweest van verbale, maar ook van fysieke agressie. Op diverse manieren is gepoogd de psychische conditie van klager te stabiliseren en om hem te resocialiseren, maar klager bleef groepsontwrichtend en verbaal en fysiek agressief gedrag vertonen. Het verblijf in de groep op de afdeling geeft klager veel externe prikkels en het levert hem veel onduidelijkheid op. Als iets niet volledig duidelijk is voor klager, ook al is het maar iets heel kleins, stijgt de achterdocht en laat klager zich niet meer sturen. Dit leidt regelmatig tot incidenten.

Zoals ook al is aangegeven in het in het verweerschrift naar aanleiding van het kamerprogramma waartoe op 15 augustus 2022 werd besloten, wordt sinds opname van klager op de huidige afdeling de noodzaak gezien tot het inzetten van gedwongen behandeling door middel van een open kamerprogramma. Verweerster is van mening dat dit kamerprogramma moet worden voortgezet. Vanwege zijn gebrek aan probleembesef zal klager dit zelf niet erkennen.

In de periode na de beslissing van de klachtencommissie van 21 maart 2023 hebben regelmatig escalaties plaatsgevonden op de afdeling. Klager wordt in sociale interacties zeer snel achterdochtig en reageert impulsief op medecliënten en personeel. Hij heeft zeer beperkte controle over zijn gedrag, maakt grensoverschrijdende en kwetsende, agressieve opmerkingen. Herhaaldelijk liet klager zich niet aansturen door de begeleiding tijdens zijn groepsmomenten.

Ook is er in de afgelopen periode twee keer sprake geweest van bedreigingen naar begeleiding en regiebehandelaar waarvan aangiftes zijn gedaan. Klager stelt dat hij zich rustig gedraagt en de momenten waarop hij op de groep is goed zijn verlopen. Er zijn echter zeer regelmatig groepsmomenten geweest die niet rustig zijn verlopen, waarbij klager zich niet liet aansturen door de begeleiding waardoor de veiligheid op de afdeling in het gedrang kwam.

Klager stelt dat verweerster aangeeft dat hij naar alle groepsmomenten moet komen zodat de begeleiding kan inschatten hoe het met hem gaat. Dit is echter niet de reden waarom in de afgelopen periode slechts beperkte uitbreidingen in het programma van klager hebben plaatsgevonden. Een reden hiervan is dat klager veelal geen gebruik maakte van alle lange groepsmomenten die hij per dag heeft. Deze groepsmomenten worden door de begeleiding gebruikt om te observeren hoe klager omgaat met meer vrijheden op de afdeling, in het bijzonder wat de effecten daarvan zijn op het gedrag van klager. Hiervoor is reeds aangegeven dat het verblijf in de groep op de afdeling klager veel externe prikkels geeft en dat het hem veel onduidelijkheid oplevert. Omdat klager veelal geen gebruik maakte van zijn gehele programma met drie lange groepsmomenten, kon niet beoordeeld worden hoe het met klager gaat als hij stelselmatig drie lange groepsmomenten per dag heeft en of het verantwoord is om meer groepsmomenten per dag toe te staan.

Het open kamerprogramma met groepsmomenten is de minst ingrijpende vorm van verplichte behandeling. Dat is eveneens opgenomen in het zorgplan van klager.

Door het inzetten van een open kamerprogramma wordt voorkomen dat de situatie op de afdeling escaleert, waarna mogelijk meer beperkende verplichte behandeling, bijvoorbeeld separatie, nodig zou zijn. Hiermee is verweerster van mening dat voldaan wordt aan de eisen van subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid.

Anders dan klager stelt, heeft de zorgverantwoordelijke de wilsbekwaamheid van klager op 15 augustus 2022 getoetst en geconcludeerd dat klager goed kan opkomen voor zijn belangen.

Wellicht ten overvloede voert verweerster aan dat er geen wettelijk voorschrift geldt wat betreft de termijn bij het uitvoeren van gedwongen behandeling die is gericht is op het afwenden van intern gevaar (art. 9:6 lid 1 onder b Wvggz). Met het oog op de algemene beginselen van de Wvggz wordt wekelijks geëvalueerd of de verplichte behandeling nog altijd noodzakelijk is en voldoet aan de criteria van de Wvggz. Sinds de start van het open kamerprogramma wordt deze beslissing wekelijks geëvalueerd tijdens de

cliëntenbespreking. Hierbij wordt besproken of het haalbaar en verantwoord is om de groepsmomenten uit te breiden.

## **5. Bevoegdheid van de klachtencommissie**

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat klager TBS met dwangverpleging is opgelegd op grond van artikel 37a jo. 37b WvSr. Deze maatregel is ingegaan op 21 juni 2003 en geldt tot en met 11 juni 2025. Op personen die om die reden zijn opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis, is op grond van artikel 9:1 Wvggz de klachtprocedure van deze wet van toepassing.

Klager klaagt over de beslissing op grond van artikel 9:6 Wvggz om hem verplicht te behandelen in de vorm van insluiten door middel van het opleggen van een kamerprogramma en het voortduren daarvan.

Op grond van artikel 10:3 onder u Wvggz kan klager over een beslissing over het toepassen van verplichte behandeling een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie is bevoegd om de klachten van klager te beoordelen.

## **6. De beoordeling van de klachten**

De klachtencommissie wil in de eerste plaats opmerken dat zij op 21 maart 2023 een klacht van klager over de duur van het kamerprogramma dat hem op 15 augustus 2022 werd opgelegd ongegrond heeft verklaard.

In het klaagschrift van 27 juli 2023 wordt aangegeven dat klager het niet eens is met het kamerprogramma dat hem is opgelegd en dat al bijna een jaar duurt. De klacht van klager lijkt zich daarmee te richten op de duur van het kamerprogramma dat hem op 15 augustus 2022 werd opgelegd. Klager zou dan opnieuw klagen over hetzelfde kamerprogramma. De Wvggz biedt de mogelijkheid om opnieuw te klagen over een jegens hem of haar genomen beslissing of nakoming van een verplichting. In artikel 10:5 lid 4 is bepaald dat een klacht buiten behandeling kan worden gelaten indien een gelijke klacht van eenzelfde persoon nog in behandeling is. Dat is bij deze klacht van klager niet het geval. De eerdere klacht van klager over de duur van het kamerprogramma is afgehandeld. De klachtencommissie is echter van mening dat het slechts denkbaar is dat zij tot een ander oordeel over een klacht zou kunnen komen wanneer door de klager nieuwe feiten of omstandigheden worden aangedragen.

Door klager is in de toelichting op zijn klacht die door de patiëntenvertrouwenspersoon aan de klachtencommissie is overgelegd naar voren gebracht dat na de beslissing van de klachtencommissie van 21 maart 2023 een tweetal beslissingen is genomen over het kamerprogramma die tot de conclusie zouden moeten leiden dat het op 15 augustus 2022 aan hem opgelegde kamerprogramma niet meer van toepassing is. Het gaat dan om de beslissingen waarbij op 13 juni 2023 en op 19 juni 2023 een gesloten kamerprogramma aan hem werd opgelegd.

De klachtencommissie heeft bij de mondelinge behandeling van de klacht kunnen vaststellen dat het uitdrukkelijk niet de bedoeling van verweester is geweest om op de eerder genoemde data te besluiten om de beslissing van 15 augustus 2022 te herroepen. Verweester heeft aangegeven dat de bedoeling van de besluitbrieven die aan klager werden uitgereikt naar aanleiding van de beslissingen van 13 juni en 19 juni 2023 om de

deur van klager op slot te doen tot doel hadden om klager op een zorgvuldige manier te informeren over deze beslissingen. Deze beslissingen werden genomen omdat klager een bedreigende situatie voor medewerkers en medepatiënten veroorzaakte die noodzaakte om hem naar zijn kamer te verwijzen en klager niet bereid bleek om op zijn kamer te blijven om te kalmeren. In beide besluitbrieven wordt uitdrukkelijk vermeld dat het niet de bedoeling is om te komen tot een situatie waarbij de deur van de kamer van klager structureel op slot zou gaan. Uit de overgelegde rapportage blijkt ook dat de deur van klager na korte tijd weer van het slot is gegaan nadat hij was gekalmeerd.

Bij de mondelinge behandeling van de klacht heeft klager ook aangegeven dat het hem duidelijk was dat de deur van zijn kamer slechts tijdelijk op slot zou gaan, totdat hij weer zou zijn gekalmeerd, en dat het eerder aan hem opgelegde kamerprogramma van kracht bleef.

De klachtencommissie zou de redenering die in de toelichting op de klacht naar voren wordt gebracht kunnen volgen in de situatie waarin besloten zou zijn om het open kamerprogramma van klager structureel te wijzigen in een gesloten kamerprogramma. Nu het echter evident is dat dit niet het geval is geweest en dat klager dat ook heeft begrepen, kan de klachtencommissie deze redenering niet volgen. Dat betekent dat de klachtencommissie van oordeel is dat het op 15 augustus 2022 aan klager opgelegde kamerprogramma, ondanks de momenten waarop de deur van de kamer van klager kortdurend op slot is geweest, steeds van kracht is geweest. Deze visie van de klachtencommissie past ook bij de formulering van de klacht in het klaagschrift van 27 juli 2023 en ook bij de uitlatingen van klager bij de mondelinge behandeling van de klacht waaruit bleek dat klager na ruim een jaar af wil van het kamerprogramma en de beperkingen die hij ervaart in zijn bewegingsvrijheid. Klager liet zich daarbij niet uit over bij hem levend ongenoegen of tijdens het verblijf op zijn kamer de deur al dan niet op slot was.

Dat betekent dat de klacht van klager over de duur van het aan hem opgelegde kamerprogramma door de klachtencommissie gezien moet worden als eenzelfde klacht als de klacht die de klachtencommissie op 21 maart 2023 heeft behandeld en een beslissing heeft genomen. Door klager zijn geen nieuwe feiten of omstandigheden naar voren gebracht die voor de klachtencommissie reden zouden kunnen zijn om tot een ander oordeel te komen. De klachtencommissie acht de klacht over de duur van het kamerprogramma dan ook ongegrond.

## **7. Schadevergoeding**

Klager heeft de klachtencommissie verzocht om hem een schadevergoeding toe te kennen in het geval de klachtencommissie zijn klacht gegrond zou verklaren. Nu de klachtencommissie de klacht ongegrond acht, zal de klachtencommissie dan ook geen schadevergoeding toekennen.

## **8. Beslissing**

De klachtencommissie verklaart de klacht over de beslissing om klager in te sluiten, op basis van een kamerprogramma op grond van artikel 9:6 lid 1 onder b Wvvgz: **ongegrond**.

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 11 augustus 2023 door de klachtencommissie, bestaande uit de heer mr. XXXX, voorzitter, en de leden mevrouw XXXX, psychiater, en mevrouw mr. XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris.